

Monumentnummer*: 499049

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **21 januari 1997**
Kadaster deel/nr **82666/7**

*Woonplaats** **Drachten** *Gemeente** **Smallingerland** *Provincie** **Fryslân**

Locatiennaam **Drachten** *Locatieomschrijving*

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Drachten	A			1868
Drachten	D			4
Drachten	D			402
Drachten	A			13577

*Omschrijving***

Inleiding

De SCHUTSLUIS, vh. aangeduid als Sluis I, werd gebouwd in 1893 en ligt nabij de uitmonding van de Drachtstervaart in de Drait. Het werk werd uitgevoerd door de aannemer O.M. Meek uit Donkerbroek, in opdracht van de Provinciale Waterstaatsdienst. De walmuur 'beneden' de sluis werd in 1899 verlengd met een houten walbeschoeiing. In 1935 werd de sluis opnieuw hersteld door de aannemers H. en W. Visser te Lemmer. In de vijftiger jaren werd de sluis opnieuw gewijzigd door onder meer het plaatsen van een gemaalrichting op een sluishoofd. Buiten de bescherming van rijkswegen valt de smalle ijzeren ophaalbrug uit ca 1935 over de sluiscolk, wegens ondergeschikt belang.

Omschrijving

De vloer van de sluis bestaat uit gewapend beton. De sluiswanden zijn opgemetseld uit klinkers en voorzien van pantserbetonnen afdekkingen met ijzeren hoekprofielen en pantserbetonnen hoekverstevingen van de sluishoofden. Op een der sluishoofden staat

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een rinket en op de sluisdeuren staan windwerkkasten, ten behoeve van het waterlossen zonder te schutten. De sluisdeuren bestaan uit een raamwerk van geklonken balkijzer met een bekleding van plaatijzer. Op de walkanten is een klinkerbestrating waarin ijzeren bolders zijn ingegraven.

Waardering

De sluis van het Buitenstvallaat uit 1893 is van cultuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van Drachten, die samenhangt met de turfvaart sedert de 17de eeuw,
- als bijzondere uitdrukking van de waterstaatkundige ontwikkeling, die samenhangt met de in 1876 tot stand gekomen verbetering van het net van waterwegen in Zuidoost Friesland met Drenthe en Groningen,
- vanwege de historisch-ruimtelijke relatie met de Drait aan de monding van de trekvaart, de Drachtster Vaart, - vanwege de hoge mate van visuele gaafheid in samenhang met de sluiswachterswoning,
- vanwege de hoge mate van zeldzaamheid, als enig overgebleven sluis in dit kanaal.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Schutsluis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument